

DENET DUYURU
*Gümrük ve Dış Ticaret***BDO**

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Duyuru Tarihi : 30.11.2023
Duyuru No : 2023/023

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/Istanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

**AVRUPA BİRLİĞİ SINIR KARBON DÜZENLEMESİ
MEKANİZMASI: TÜRKİYE İHRACATÇISINI NE BEKLİYOR?**

Avrupa Birliği Paris Anlaşması kapsamındaki taahhütlerini yerine getirmek üzere atmosfere salınan sera gazı emisyonunu (kirliliği) azaltmak için bir dizi tedbiri yürürlüğe koymuştur. Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde amaç 2030 ve 2050 yılları için konulan emisyon hedeflerine ulaşmak ve Avrupa'yı daha yeşil hale getirmektir. 2030 için emisyonu %50 azaltma, 2050 yılı için ise sıfır sera gazı hedefi bulunmaktadır.

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2021 yılında 11,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.728 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 97.292 kişi çalışmaktadır.

AB'nin kendi iç düzenlemeleri ve uygulamaları hedefe ulaşmak bakımından önemlidir, ama yeterli görülmemiştir. Birlik dışında yoğun sera gazı emisyonu ile üretilen ve AB'ye gelen eşya da mevcuttur. AB üreticilerinin maliyetlerinin artması üretimin ve talebin dışarıya yönelmesine yol açacaktır. Bu durumun engellenmesi bakımından üçüncü ülkelerde üretilip AB'ye gelen ürünler de AB eylem planına dahil edilmiştir. Amaç fiyat mekanizması ile AB dışındaki sera gazı emisyonunu da azaltmaktır. Bu şekilde üçüncü ülkelerdeki üretim daha pahalı hale gelecek ve fiyat mekanizması ile hem AB üretiminin rekabet dezavantajı yaşaması önlenecek hem de emisyon salınımına sınır ötesinde de müdahale edilebilecektir.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayının, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması

Sınır Karbon Düzenlemesi Mekanizması (CBAM) buradan hareketle ortaya konulmuştur. Avrupa Komisyonu 14.07.2021 tarihinde kabul ettiği CBAM ile yoğun karbon kullanımını caydırarak temiz endüstriyel süreçleri teşvik etmeye çalışmaktadır. Bu kapsamda fiyatı piyasada belirlenecek CBAM sertifikaları geliştirilmiştir. Emisyon bedeli ödemelerinde bu sertifikalar kullanılacaktır. Bir bakıma kirlilik, bedeli ödenerek satın alınacaktır.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM) kapsamında AB’de yapılacak ithalatta eşyanın üretiminde ortaya çıkan emisyon miktarı ile paralel bir ödeme öngörülmüştür. Buradaki ödeme AB’de yapılacak ithalatta gümrük beyanı kapsamında tahakkuk edecek bir ödeme değildir. İthal ürünün üretilmesi ile irtibatlı olarak ortaya çıkan sera gazı emisyonu nispetinde bir ödeme olacak, bu şekilde kirlilik fiyatlandırılarak maliyetlere alınacaktır. Emisyonun fiyatlanması malın bedelini artıracığı için fiyat mekanizması ile sera gazı emisyonu azaltılacaktır.

Geçiş Dönemi - Uygulama Dönemi

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması geçiş dönemi uygulaması 01.10.2023 tarihinde başlamıştır. Geçiş dönemi uygulaması 01.01.2026 tarihine kadar sürecektir. Bu dönemde, yani 2026 yılı başına kadar, AB ithalatçı firmalarının sera gazı emisyonu içeren ürünlerin ithalatı ile ilgili bildirimleri başlayacak, ancak herhangi bir ödeme olmayacaktır.

Uygulama 01.01.2026 tarihinde tam olarak faaliyete geçtiğinde, AB ithalatçıları bir önceki yıl AB’ye ithal ettikleri ürünlerdeki gömülü emisyon miktarını beyan edecek ve buna karşılık gelen miktarda CBAM sertifikasını ilgili otoriteye teslim edeceklerdir. İlk aşamada CBAM uygulaması yapılacak ürünler;

- Çimento,
- Demir ve çelik,
- Alüminyum,
- Gübreler,
- Hidrojen,
- Elektrik

Şeklinde dir.

Kapsama Giren Eşya

Kapsama giren eşya ile ilgili olarak yayınlanan GTİP listesi de şöyledir:
2523.10.00, 2523.21.00, 2523.29.00, 2523.90.00, 2716.00.00, 2808.00.00, 2814,
2834.21.00, 3102, 3105, 3105.60.00, 72, 7301, 7302, 7303.00, 7304, 7305, 7306,
7307, 7308, 7309, 7310, 7311, 7601, 7603, 7604, 7605, 7606, 7607, 7608, 7609.00.00

Türkiye İhracatçısının Durumu

AB üyesi olmayan tüm ülkelerden yapılan mal ithalatı, bu arada Türkiye’den yapılacak ithalat kapsam içinde olacaktır. Ancak emisyon ticaret sistemine sahip olan İsviçre gibi bazı üçüncü ülkeler kapsam dışında tutulmuştur.

Türkiye’den ihraç edilen eşyanın AB’deki ithalatçıları eşyadaki gömülü emisyon bilgilerini ihracatçıdan isteyeceklerdir. Türkiye’deki muhataplar (ihracatçılarımız) tarafından tu bilgilerin sağlıklı şekilde belirlenmesi ve ithalatçılara bildirilmesi önemlidir. Eşya ithal edilirken bu bilgilerin mevcut olmaması halinde emisyonlara ilişkin (muhtemelen daha yüksek) “varsayılan değerler” kullanacaklardır.

Türkiye'nin kapsam içinde olmasının sonucu şudur: Sera gazı emisyonu yoğun olan ve AB ülkelerine ihraç edilen ürünlerin AB'ye giriş maliyeti artacaktır. Türkiye'nin ihraç ürünlerindeki emisyon ne kadar yüksek ise ihtiyaç duyulacak CBAM sertifikası ve bunun bedeli de o kadar yüksek olacaktır.

Sonuç itibariyle yoğun sera gazı emisyonu ile üretim yapan Türkiye firmalarının üretim süreçlerini gözden geçirmeleri önemlidir. İhraç edilecek eşyanın AB uygulaması dolayısıyla gümrüklerde beklemesi veya ihracatçıların vergi ödemesi gibi (bazen yanlış anlaşılan) durumlar olmasa bile, emisyon nedeniyle AB ithalatçıları bedel ödeyeceği için ve bu bedel her geçen gün artacağı için Türk ürünlerinin daha az talep görmesi ve satışlarının azalması söz konusu olabilecektir.

Dolayısıyla özellikle yukarıda belirtilen sektörlerde üretim yapıp AB pazarlarına ihracat yapan üreticilerimizin Yeşil Mutabakat çerçevesinde geçiş dönemi içerisinde üretim süreçlerini gözden geçirmeleri ve sera gazı salınımlarını öngörülen düzeylere çekmek bakımından gerekli yatırımları yapmaları bir zorunluluk olarak kendisini göstermektedir. Bu kapsamda, daha az hammadde kullanımını sağlayacak geri dönüşümlü üretim süreçlerinin dikkate alınması; elektrik ve hidrojen kullanımının artırılması, sürdürülebilir çevreci uygulamaların geliştirilmesi gibi aksiyonlar gerekecektir.

Saygılarımızla,

Gümrük ve Dış Ticaret konusunda bilgi için:
Asım USANMAZ
Ortak, Gümrük ve Dış Ticaret
asim.usanmaz@bdo.com.tr